Liberter Komünistlerin Örgütsel Platformu

Dielo Truda Grubu

1926

İçindekiler

Önsöz
Alan MacSimóin (WSM, 1989)

Fransa'da sürgünde bulundukları sıra Dielo Truda [İşçi Davası] grubu olarak bir araya gelmiş olan bir grup Rus anarşisti, bu kitapçığı 1926 yılında yayımladı. Kitapçık, akademik bir çalışmanın değil, onların 1917 Rus devrimi sırasındaki deneyimlerinin ürünüydü. Bunlar, eski egemen sınıfı yıkan harekete katılmışlar, işçi ve köylülerin özyönetim organlarının serpilip gelişmesine katkıda bulunmuşlar, yeni bir sosyalizm ve özgürlük dünyasının kurulacağına ilişkin yaygın iyimserliği paylaşmışlar... ve Devlet Kapitalizmi ve Bolşevik Parti diktatörlüğünün kanlı biçimde bunun yerine ikame edişine tanık olmuşlardı.

Rus anarşist hareketi, devrimde önemsiz sayılamayacak bir rol oynamıştı. O günlerde, Ukrayna'da Nestor Makhno liderliğindeki hareket dışında, Rusya'da 10.000 dolayında aktif anarşist bulunuyordu. Ekim'de iktidarın ele geçirilmesinde motor işlevi

görmüş olan Bolşeviklerin egemenliğindeki Devrimci Askeri Komite'de en az dört anarşist üye vardı. Daha önemlisi, anarşistler, Şubat Devrimi'nin ardından doğup yayılan fabrika komiteleri içinde faaliyet yürütüyorlardı. Fabrika komiteleri, işçilerin yığınsal olarak bir araya geldikleri meclislerde işyeri temelinde seçimle kurulmuş, kendilerine, bulundukları fabrikalarda fabrikanın işleyişini yönetme, aynı sanayi kolunda ya da bölgede bulunan diğer işyerleriyle koordinasyon kurma görevi verilmiş işçi komiteleriydi. Anarşistler, madenciler, liman işçileri, posta işçileri, fırıncılar arasında özellikle etkililerdi ve devrimin öncesinde Petrograd'ta toplanmış olan Tüm Rusya Fabrika Komiteleri Konferansı'nda önemli bir rol oynamışlardı. Anarşistler, fabrika komitelerine, devrimin ardından yeni dönemi başlatacak bir özyönetim sisteminin temeli olarak görüyorlardı.

Ne var ki, Ekim 1917'nin devrimci ruhu ve birliği uzun ömürlü olmadı. Bolşevikler, solda yer alan ve "tek parti" iktidarına giden yol üzerinde kendilerine bir engel olarak gördükleri diğer tüm güçleri bastırmada çok istekli davrandılar. Anarşistler ve solda yer alan diğer bazıları, işçi sınıfının kendi komiteleri ve sovyetleri (seçilmiş delegelerden oluşan konseyler) aracılığıyla kendi iktidarını yaşama geçirebileceğine inanıyorlardı. Bolşevikler bu inançta değillerdi. İş-

çilerin kendi yazgılarını belirleme yeteneğine henüz sahip olmadıklarını ileri sürerek, Bolşeviklerin "geçiş dönemi" boyunca devam edecek "geçici bir önlem" olarak iktidarı ele almaları gerektiğini ileri sürdüler. Sıradan insanların yeteneklerine duyulan bu güvensizlik ve iktidarın otoriter bir yoldan ele geçirilişi, işçi sınıfının çıkarlarına, onun beklenti ve düşlerine ihanetle sonuçlanacaktı.

Nisan 1918'de anarşistlerin Moskova'daki merkezleri saldırıya uğradı; 600 anarşist hapsedildi, onlarcası öldürüldü. Bolşeviklerin buna gösterdikleri gerekçe, anarşistlerin "kontrol edilemez" oluşlarıydı; bununla her ne kast etmiş olurlarsa olsunlar, bu saldırının nedeni, anarşistlerin kendilerine itaat etmeyi reddediyor olmalarıydı. Gerçek neden, Çeka'nın (daha sonraki yıllarda KGB'ye dönüşen gizli istihbarat teşkilatı) düzenlediği vahşi provokasyonlara ve bu örgütün giriştiği suistimallere karşı mücadele etmek üzere kurulmuş Kara Muhafizlar'ı [Black Guards] tasfiye etme amacıydı.

Anarşistler, hangi safta yer alacaklarına karar vermek zorundalardı. Bir kesimi, gericiliğe karşı etkili ve birlik içinde mücadele kaygısıyla, ilkin Bolşeviklerle çalıştı ve daha sonra onlara katıldı. Diğer kesim, haklı olarak yeni bir egemen sınıfa dönüşeceğini düşündükleri Bolşevik oluşuma karşı devrimin kazanımlarını savunmak için mücadele etti. Ukray-

na'daki Makhnovist hareket ve Kronstadt ayaklanması, önemli son savaşımlar oldu. 1921 yılına gelindiğinde, anti-otoriter devrim tamamen yenilgiye uğramış bulunuyordu. Bu yenilgi, uluslararası işçi hareketi üzerinde derin ve kalıcı etkiler yarattı.

Yazarlar, bu kitapçığı, böyle bir felaketin tekrar yaşanmaması beklentisiyle yazdılar. Bu amaca bir katkı olarak kaleme aldıkları kitapçık, zamanla "Platform" olarak anılır oldu. Metin, Rus anarşist hareketinin deneyiminden çıkan dersleri, onun işçi sınıfı hareketi içinde yeterince büyük bir örgütsel varlık haline gelme ve Bolşeviklerle kendilerini işçi sınıfının yerine ikame eden diğer gruplara karşı etkin bir mücadele yürütme konusundaki başarısızlıklarının nedenlerini irdeliyor. Anarşistlerin nasıl örgütlenmeleri gerektiğine, kısaca onların nasıl etkili bir akım olabileceklerine ilişkin genel rehber ilkeler geliştiriyor.

Kitapçık, birbiriyle karşılıklı bir uzlaşmazlık ve çatışkı içinde olan anarşizm anlayışlarını savunan gruplardan oluşan bir örgütün gülünçlüğü gibi basit bir dizi gerçeğe ifade kazandırıyor. Biz anarşistlerin, yazıya geçirilmiş politikaları, çeşitli örgütsel görevlere seçilmiş kişilerin rolünü, üyelik aidatlarını, vb. içeren, üzerinde uzlaşılmış, bize büyük ve etkili bir demokratik örgütlenmeye ulaşma olanağı sağla-

yacak türden resmi yapılanmalara gereksinimi olduğuna işaret ediyor.

Kitapçık ilk yayınlandığında, Errico Malatesta ve Alexander Berkman gibi dönemin tanınmış anarşistlerinden bazılarının sert eleştirilerine maruz kaldı. Bunlar, broşürü, "Salt Bolşevizmden bir adım öteye gitmek" olarak yorumladılar ve onu "Anarşizmi Bolşevikleştirme" yolunda bir girişim olmakla suçladılar. Yersiz bir aşırılık içinde görünen bu tepki, olasılıkla, kısmen kitapçığın bir Anarşistler Genel Birliği önerisinde bulunuyor olmasından kaynaklanıyordu. Yazarlar, önerdikleri bu örgütle bunun dışında kalan diğer anarşist gruplar arasında nasıl bir ilişki olacağı konusuna bir açıklık getirmemişlerdi. Ayrı anarşist örgütlerin ortak bir bakış açısına ve ortak bir stratejiye sahip oldukları konularda birlikte çalışmalarının gayet doğal olduğunu belirtmek bile gereksiz.

Ayrıca, gerek kitapçığı şiddetle yerenlerin ve gerekse onun daha sonraki dönemlerdeki savunucularından bazılarının ileri sürdüklerinin aksine, bu, "anarşizmden uzaklaşıp liberter komünizme yönelmek" için oluşturulmuş bir program değil. Anarşizm ve liberter komünizm, tamamen birbiri yerine kullanılabilir iki sözcük. Kitapçık, Rus anarşistlerinin içinde bulundukları teorik karışıklığa, bunun sonucu olarak ulusal ölçekte koordinasyondan yoksun oluşlarına, örgütsüzlük ve siyasal

belirsizlik içinde bulunduklarına, diğer bir deyişle, etkisizliklerine işaret etmek üzere kaleme alınmıştı. Anarşist hareket içinde bir tartışma başlatmayı amaçlıyordu. Gerçekten, kitapçık, otoriter siyasetle herhangi bir uzlaşmaya değil, etkin devrimci faaliyet ile temel anarşist ilkeleri bütünleştirecek bir örgütün yaratılmasının yaşamsal zorunluluğuna işaret ediyor.

Kitapçık, kaleme alındığı 1926 yılı için olduğu gibi, bugün için de kusursuz bir program değil. Kimi yetersizliklere sahip. Ortaya koyduğu düşüncelerin bazılarını yeterli derinlikte açıklamıyor; yine, bazı önemli konulara hiç değinmediğini söylemek de mümkün. Fakat, bunun en nihayet 26 ciltlik bir ansiklopedi değil, sadece bir kitapçık olduğu unutulmamalı. Yazarlar, kaleme aldıkları bu broşürün bir tür "incil" olmadığını Sunuş bölümünde açıkça ifade ediyorlar. Bu, tamamlanmış bir çözümleme ya da program değil; yalnızca varlığı zorunlu bir tartışmaya yapılan bir katkı -ve bu anlamda iyi bir başlangıç noktası.

Kitapçığın bugünle ilgisinden kuşku duyacak insanlar olabileceğini düşünerek, sözlerimizi şöyle noktalayalım: "Platform"un temel düşünceleri, hala, uluslararası anarşist harekette bugün geçerli olan düşüncelerin önünde gidiyor. Kitapçık, daha iyisini yaratmak için dünyayı değiştirme arzu ve çabasında

olan anarşistler için, bu görevi yerine getirmede gereksinim duydukları araçlardan bazılarının nerede olduğuna işaret ediyor.

Alan MacSimóin, 1989

Tarihsel Sunuş
Nick Heath (AF, 1989)

Nestor Makhno ve Piotr Arshinov, Paris'te sürgünde bulunan diğer Rus ve Ukraynalı anarşistlerle birlikte, 1925 yılında Dielo Truda adlı mükemmel bir aylık dergi yayınlamaya başladılar. Bu, son derece nitelikli bir teorik anarşist-komunist yayındı. Böyle bir dergi çıkarmayı yıllar önce, daha Moskova'daki Butirky hapishanesinde bulundukları günlerde tasarlamışlardı. Bu tasarı şimdi yaşama geçiriliyordu. Makhno, üç yıllık yayın dönemi boyunca, derginin hemen her sayısına bir makale yazdı. Rusya'dan kısa bir süre önce kaçan ve yazdığı Kronstadt Komünü adlı kitapçıkla Bolşevizmin maskesini düşüren Ida Mett, gruba 1926 yılında katıldı. Aynı yıl, Örgütsel Platform adlı metin yayınlandı.

"Platform"un yayınlanışı, uluslararası anarşist hareket içinde yer alan pek çok anarşist tarafından öfkeyle ve saldırgan bir tutumla karşılandı. İlk saldırı, kendisi de o sıralar Fransa'da bulunan ve Sebas-

tian Faure ile birlikte anarşist-komünizm, anarko-sendikalizm ve bireyci anarşizmin karmakarışıklığını haklı göstermeye çalışan "*Synthesis*" adlı dergiyi kuran Rus anarşisti Voline'den geldi. Voline, Molly Steirner, Fleshin ve diğerleriyle birlikte "Platform"a karşı kaleme aldığı yazıda şunu söylüyordu: "Anarşizmin yalnızca sınıfların bir teorisi olduğunu ileri sürmek, onu tek bir bakış açısına indirgemek demektir."

Girişiminden vazgeçmeyen Dielo Truda grubu, 5 Şubat 1927'de, anarşistlere yönelik olarak bir 'uluslararası konferans' çağrısında bulundu; buna göre, aynı ayın 12'sinde bir hazırlık toplantısı yapılacaktı. Bu toplantıya, Dielo Truda grubu üyeleri dışında, Fransız Anarşist Gençliği Odeon'un delegesi, herhangi bir grubu temsilen değil kendi adına toplantıya gelen Bulgar Pavel, Polonyalı anarşist grubun delegesi Ranko, aralarında Orobon Fernandez, Carbo ve Gibanel'in de bulunduğu bir grup İspanyol militan, İtalyan Ugo Fedeli, Çinli Chen, Fransız Dauphlin-Meunier katıldı -bu sonuncular toplantıya herhangi bir grubu temsilen değil, kişisel olarak katılıyorlardı. Bu ilk toplantı, Paris'teki cafe'lerden birinin arkasındaki küçük bir salonda gerçekleşti.

Toplantıda, Makhno, Chen ve Ranko'dan oluşan geçici bir komisyon oluşturuldu. Hazırlanan bir bil-

dirge, 22 Şubatta tüm anarşist gruplara gönderildi. Bildirgenin çağrıda bulunduğu uluslararası konferansı, 20 Nisan 1927'de, Paris yakınlarındaki Hay-les-Roses'de, Les Roses sinemasında toplandı.

Konferansa, ilk toplantıya katılmış olanların yanısıra, "Platform"u destekleyen İtalyan delege Bifolchi, "*Pensiero e Volontà*" adlı dergiyi temsilen İtalya'dan gelen ve Luigi Fabbri, Camillo Berneri ve Ugo Fedeli'den oluşan bir İtalyan delegasyon da katıldı. Bu kez, Fransızları temsil eden iki delegasyon vardı: "Platform"u destekleyen Odeon ile Severin Ferandel delegasyonu.

Asağıdaki ilkelerin benimsenmesini öneren bir taslak metin hazırlandı:

- *Sınıf mücadelesinin anarşist düşüncenin en önemli görünümü olarak kabul edilmesi;*
- *Anarşist-Komünizmin hareketin temeli olarak kabul edilmesi;*
- *Sendikalizmin temel mücadele yöntemi olarak kabul edilmesi;*
- *İdeolojik-taktik birlik ve kolektif sorumluluk ilkesi temelinde bir Anarşistler Genel Birliği'ne gereksinim duyulduğunun kabul edilmesi;*

- *Toplumsal devrimi gerçekleştirmek için yapıcı bir programa gereksinim olduğu tezinin kabul edilmesi.*

Uzun tartışmaların ardından, ilk metin üzerinde kimi değişikliklerin yapılması kararlaştırıldı. Ne var ki, bunu gerçekleştirme fırsatı bulamadılar: Polis toplantıyı bastı ve tüm katılımcılar tutuklandı. Makhno sınırdışı edilme tehlikesiyle yüz yüze kaldı; ancak, Fransız anarşistlerinin öncülüğündeki bir kampanya sayesinde bu girişim durduruldu. Fakat, "Uluslararası Devrimci Anarşist-Komünistler Federasyonu"nun kurulmasi önerisi, herhangi bir sonuca vardırılamadan suya düştü. Konferansa katılanlardan bazıları, daha önceki metne yeni eklemeler yapılmasını reddettiler.

"Platform"a yönelik diğer saldırılar Fabbri, Berneri, anarşist tarihçi Max Nettlaau ve tanınmış İtalyan anarşisti Malatesta'dan geldi. Dielo Truda grubu, bu eleştirilere, "**Anarşizmi Karışıklığa İtenlere Yanıt**" başlıklı bir yazıyla karşılık verdi; bunun ardından, Arshinov, 1929'da "Platform"da söz konusu eleştirilere ilişkin bir yazı yazdı. "Platform"a yönelik saldırgan eleştirilere çok içerlemiş olan Arshinov, 1933'de SSCB'ye geri döndü. 'Anarşizmi Rusya'da yeniden inşa etmeye girişmek' suçuyla ölüm cezası-

na çarptırıldı ve Stalin'in giriştiği tasfiye hareketi sırasında 1937'de idam edildi.

"Platform", kendisini uluslararası düzeyde örgütleme konusunda başarısız kaldı; fakat, çeşitli anarşist hareketler üzerinde etkili oldu. Fransa'da, anarşistlerin durumu bir dizi ayrılıklar ve birleşmeler tarafından belirleniyordu; 'Platformistler' kimi zaman ana anarşist örgütü kontrol ediyor, kimi zaman ise örgütten ayrılarak kendi gruplarını kurmaya zorlanıyorlardı. İtalya'da, "Platform" yandaşı anarşistler *Unione Anarco-Comunista Italiana* adında kısa bir süre sonra çökecek küçük bir örgüt kurdular. Bulgaristan'da, örgütlenme konusu üzerine yürütülen tartışmalar, 'liberter komünizmin ilke ve taktiklerini esas alan, kalıcı ve yapılandırılmış özgül bir anarşist örgütü hedefleyen somut bir platform' üzerinde yükselecek Bulgaristan Anarşist-Komünist Federasyonu (BAKF)'nun kurulmasına yol açtı. Ne var ki, keskin [*hard-line*] 'Platformistler' yeni kurulan bu örgütü tanımayı reddettiler ve kendi yayın organları olan "*Probuzhdane*" adlı haftalık gazetede söz konusu federasyonu sert biçimde eleştirdiler. Federasyon bundan kısa bir süre sonra çöktü.

Benzer şekilde, Polonya'da,Polonya Anarşist Federasyonu (PAF), kapitalizmin ve devletin sınıf mücadelesi ve toplumsal devrim yoluyla yıkılması, işçi ve köylü konseyleri temelinde yeni bir toplumun in-

şası ilkesi ile, teorik birliğe dayanan özgül bir örgütün kurulması ilkelerini kabul etti; ancak, Federasyon, otoriter eğilimlere sahip olduğunu ileri sürdüğü "Platform"u benimsemeyi reddetti. İspanya'da, Juan Gomez Casas'ın "Anarşist Örgüt: F.A.I.'nin Tarihi" adlı kitabında söylediği gibi, "İspanyol anarşizmi, Komünist Enternasyonal'in İspanya'ya girmesinden sonra sahip olduğu gücü nasıl muhafaza edeceği ve nasıl arttıracağı sorusuyla meşguldü". O tarihlerde İspanyol anarşistlerinin yalıtılmışlıktan kurtulmak ya da Bolşeviklerle rekabet etmek gibi sorunları yoktu. Bolşevikler İspanya'da hala küçük bir grup durumundaydılar. "Platform" İspanyol anarşist hareketini hemen hiç etkilemedi. 1927 yılında anarşist örgüt Federacion Anarquista Iberica kurulduğu zaman, "Platform", örgütün gündeminde yer alıyor olmasına karşın, metin henüz İspanyolcaya çevrilmemiş olduğu için tartışılamadı. O günlerde Fransa'da İspanyolca Konuşan Anarşistler Grubu Genel Sekreteri olan J. Manuel Molinas, daha sonraları Casas'a yazmış olduğu mektupta şunları söylüyordu: "Arshinov ve diğer Rus anarşistlerinin platformu, İspanya'daki hareket ya da ülke dışındaki İspanyollar üzerinde çok küçük bir etki yarattı... "Platform", Rus Devrimi'nin ışığı altında uluslararası anarşist hareketi yenilemeye, ona daha güçlü bir nitelik ve yetenek kazandırmaya yönelik bir girişimdi. Bugün, ya-

şadığımız kendi deneyimlerimizin ardından, onların bu çabasının yeterince değerlendirilmemiş olduğunu düşünüyorum.”

İkinci Dünya Savaşı anarşist örgütlerin gelişimini sekteye uğrattı; fakat, Fransa'da *Fédération Communiste Libertaire* [Liberter Komünist Federasyon] ve 1950'lerin başında İtalya'da *Gruppi Anarchici di Azione Proletaria* adlı anarşist grubun kurulmasıyla birlikte, ”Platform” üzerine yapılan tartışmalar yeniden canlandı. Bu iki örgüt de ”Platform”u kendilerine yönelik bir referans olarak kullanıyordu (ayrıca sürgündeki İspanyolların kurduğu *Federación Comunista Libertaria* [Liberter Komünist Federasyon] adlı küçük bir örgüt de vardı). Bunları, 60'lı yılların sonları ile 70'lerin başlarında kurulan bir dizi örgüt takip etti -İngiltere'deki *Organisation of Revolutionary Anarchists* [Devrimci Anarşistler Örgütü] ile Fransa'daki *Organisation Revolutionnaire Anarchiste* [Devrimci Anarşist Örgüt] bunlardan bazıları.

”Platform”, hala, sınıf mücadelesini esas alan, daha etkili olmanın ve içinde bulunulan siyasal yalıtılmışlığın, durgunluk ve karışıklığın üstesinden gelmenin yolunu arayan anarşistler için değerli bir tarihsel başvuru kaynağı niteliği taşıyor.

Nick Heath, 1989

Sunuş
DIELO TRUDA [İŞÇİ DAVASI] GR

Liberter düşüncelerin gücüne ve yadsınamaz olumlu niteliğine, toplumsal devrime yönelik anarşist yaklaşımların netliğine ve tutarlılığına, nihayet, liberter komünizm mücadelesinde anarşistlerin göstermiş oldukları kahramanlığa ve katlanmış oldukları onca özveriye rağmen, anarşist hareketin güçsüz kalmaya devam etmesi ve işçi sınıfı mücadeleleri tarihinde sık sık küçük bir olay, önemsiz bir faktör olarak görünmesi, üzerinde düşünülmesi gereken önemli bir durum.

Liberter düşüncelerin yapıcı ve önemi yadsınamaz niteliği ile anarşist hareketin içinde bulunduğu acıklı durum arasındaki bu çelişki, birden çok nedenden kaynaklanıyor; bunlar arasında en önemli en temel olanı ise, anarşist hareketin örgütsel ilkelerden ve pratikten yoksun oluşu.

Tüm ülkelerde, anarşist hareket, birbiriyle çelişkili teori ve pratikleri savunan, geleceğe yönelik perspektiflerden ve süreklilik gösteren istikrarlı bir militan faaliyetten yoksun, hemen her zaman ardında hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolan yerel örgütler tarafından temsil ediliyor.

Bir bütün olarak alındığında, devrimci anarşizmin içinde bulunduğu durum, ancak 'kronikleşmiş genel örgütsüzlük' olarak tanımlanabilir.

Söz konusu örgütsüzlük hastalığı, tıpkı sarılık gibi anarşist hareketin bünyesine girmiş ve onyıllar boyunca onu güçten düşürmüştür.

Bu örgütsüzlüğün sonuçta teorik hatalardan, özellikle anarşizmdeki bireysellik ilkesinin yanlış bir yorumundan kaynaklandığına kuşku yok. Bu ilke, sık sık, sorumluluktan bağışık olmakla karıştırılıyor. İnsanın kendi 'ben'ini yalnızca bireysel hoşnutluğu dikkate alan bir bakış açısıyla öne sürmesi fikrinin yandaşları, sonu gelmez bir ısrarcılıkla, anarşist hareketin içinde bulunduğu kaotik duruma dört elle sarılıyorlar ve bu fikri savunurken anarşizmin ve onun ustalarının temel ilkelerine göndermede bulunuyorlar.

Oysa, bu ilkeler ve ustalar gerçekte bunun tam tersine işaret ediyorlar.

Dağınıklık ve parçalanmışlık yıkıcıdır: Ortak inançlar ve amaçlar temelinde bir araya gelmiş

insanların oluşturduğu birlik ise diriliğin ve gelişmenin göstergesidir. Toplumsal mücadelenin bu kuralı, sınıflar için olduğu kadar, örgütler için de geçerlidir.

Anarşizm ne güzel bir ütopya, ne de soyut bir felsefi fikirdir; o, emekçi yığınların toplumsal hareketidir. Bu yüzden, anarşizm, gerçekliğin ve sınıf mücadelesi stratejisinin gerektirdiği gibi, güçlerini sürekli ajitasyon faaliyeti yürüten bir örgüt içinde toplamalıdır.

Kropotkin şöyle söylüyordu:

> *"Rusya'da bir anarşist örgütün kuruluşunun, ortak devrimci göreve zarar vermek şöyle dursun, son derece arzu edilir ve yararlı bir şey olduğuna inanıyoruz." (Bakunin, Paris Komünü'ne Önsöz'den)*

Bakunin, genel bir anarşist örgütün kurulması fikrine asla karşı çıkmamıştır. Aksine, Bakunin'in Birinci Uluslararası Emekçiler Birliği'ndeki faaliyetlerinin yanısıra örgütlenmeye ilişkin arzu ve tasarıları, bize onu böyle bir örgütün aktif partizanı olarak görme hakkı veriyor.

Genel olarak, istisnasız tüm aktif anarşist militanlar dağınık faaliyete karşı mücadele etmişler, amaçlar ve araçlar temelinde birleşmiş bir anarşist hareketin yaratılmasını arzulamışlardır.

Genel bir örgüte duyulan gereksinim, kendisini en derin ve en acil biçimde 1917 Rus devrimi sırasında hissettirmiştir. Liberter hareketin grupçuluğun ve karışıklığın en yoğun düzeylerini sergilediği dönem yine o dönemdir. Genel bir örgütün yokluğu, pek çok aktif anarşist militanın Bolşeviklerin safına geçmesine yol açmıştır. Aynı eksiklik, bugün pek çok anarşist militanın pasifliğine, güçlerinin dikkate değer bir bölümünün atıl kalmasına neden olmaktadır.

Anarşist hareketi oluşturan grupların çoğunluğunu bir araya getirecek ve anarşizm içinde tüm harekete rehberlik edecek genel bir taktik-siyasal hattı oluşturacak bir örgüte çok büyük gereksinim duyuyoruz.

Anarşizm için, örgütsüzlük bataklığından çıkmanın, en önemli taktik ve teorik sorunlarda sonu gelmek bilmez duraksama ve kararsızlıklara bir son vermenin, açıkca tanımlanmış hedefe doğru kararlılıkla ilerlemenin ve örgütlü kolektif pratiği yaşama geçirmenin zamanı gelmiştir.

Ne var ki, böyle bir örgüte duyulan yaşamsal gereksinimi tespit etmek tek başına yeterli değil; bunun hangi yöntemlerle yaratılacağı sorusunu da yanıtlamak gerekiyor.

"Synthesis"in bir örgütün yaratılmasına ilişkin olarak bir reçete sunar gibi ifadelendirdiği o gülünç fikri, yani, anarşizmin farklı eğilimlerinin temsilcilerini

yeniden birleştirmeyi önerme anlamına gelen anlayışı reddediyoruz. Heterojen teorik ve pratik unsurları kendi bünyesinde bir araya getirecek böyle bir örgüt, anarşist hareketin sorunlarına ilişkin her biri kendi düşüncesine sahip bireylerin basit ve mekanik bir topluluğundan başka bir şey olmaz ve bu tür bir örgüt gerçekle yüz yüze kaldığında kaçınılmaz olarak parçalanıp dağılır.

Anarko-sendikalist yöntem anarşist örgütlenme sorununu çözmez; çünkü, bu soruna öncelik tanımayan anarko-sendikalizm, yalnızca sanayi proleteryasına nüfuz etme ve orada güç kazanma fikriyle ilgilenmektedir.

Oysa, sanayi proleteryası içinde bir yer edinilse dahi, genel bir anarşist örgüt olmadığı sürece, bu şekilde fazla bir yere varılamaz.

Bize göre, genel örgütlenme sorununa çözüm getirecek yegane yöntem, anarşist militanları, teorik, taktik ve örgütsel temelde, yani, az çok homojen bir program temelinde bir araya getirmektir.

Böyle bir programın geliştirilmesi, son yılların toplumsal mücadele sürecinin anarşistlere dayattığı temel görevlerden biridir. Sürgündeki Rus anarşistlerinin çabalarının önemli bir kısmını üzerinde yoğunlaştırdıkları görev budur.

Aşağıdaki "Örgütsel Platform" başlıklı yazı, böyle bir programın ana hatlarını çizmektedir. Bu, liberter

güçlerin, mücadeleye yetenekli tek ve aktif bir devrimci kolektif içinde, Anarşistler Genel Birliği çatısı altında bir araya toplanmalarına giden yolda bir ilk adım olma amacını gütmektedir.

Bu platformun, şu ya da bu öneme sahip bütün yeni pratik adımlar gibi, bazı eksikliklere sahip olduğunu biliyoruz. Belli bazı önemli meselelere hiç değinilmemiş olması, bazı yaklaşımların yeterince geliştirilmemiş olması, bazılarının ise gereğinden çok yinelenmiş veya ayrıntılandırılmış olması muhtemel; ama bu durum yaşamsal bir öneme sahip değil. Önemli olan, genel bir örgütün temellerini atmak, bu platformun ulaşmayı amaçladığı hedef de bu.

Bu platformu genişletmek, ona bir derinlik kazandırmak, onu tüm anarşist hareketin kesin platformu haline getirmek tamamen kolektifin bütününe, Anarşistler Genel Birliği'ne bağlı.

Bir başka düzeyde kaygılara da sahibiz. Kendine anarşizmi temsil etme hakkını bahşeden bireyciliğin ve kaotik anarşizmin temsilcilerinin ağızlarından köpükler saçarak bize öfkeyle saldıracaklarını ve bizi anarşist ilkeleri çiğnemekle suçlayacaklarını tahmin ediyoruz. Ne var ki, bireyci ve kaotik unsurların 'anarşist ilkeler'den siyasal kayıtsızlığı kendini her türlü sorumluluktan bağışık kılmayı anladıklarını biliyoruz; hareketimizde onarılması neredeyse olanaksız bölünmelere yol açmış olan, bizim tüm enerji-

mizle mücadele ettiğimiz şey de onların bu yaklaşımlarıdır. Bu nedenle, bu kamptan gelecek saldırıları sukünetle karşılayacağız.

Bizim umut kaynağımız, anarşizme sadık kalan, anarşist hareketin trajedisinin sonuçlarını bizzat yaşayan ve bundan zarar gören, hareketin bu sorunlarına çözüm peşinde koşan diğer militanlardır.

Yine, Rus devriminin yarattığı atmosfer içinde doğmuş, başlangıçtan itibaren kendilerini örgütsel yapılanma sorunlarının ortasında bulmuş genç anarşistlere büyük umutlar bağlıyoruz; bunlar, anarşizmdeki yapıcı ve örgütsel ilkelerin yaşama geçirilmesini mutlaka talep edeceklerdir.

Dünyanın çeşitli ülkelerine dağılmış tüm Rus anarşistlerini ve ayrıca yalıtılmış durumdaki militanları ortak bir örgütsel platform temelinde birleşmeye davet ediyoruz.

Bu platform Rus anarşist hareketinin tüm militanlarının toplanma noktası olsun, devrimci bir omurga işlevi görsün! Bırakın bu platform Anarşistler Genel Birliği'nin temellerini oluştursun!

Yaşasın Dünya İşçilerinin Toplumsal Devrimi!
DIELO TRUDA [İŞÇİ DAVASI] GRUBU
Paris, 20.6.1926.

Genel Bölüm

1. Sınıf Mücadelesi: Rolü ve Anlamı

Tek bir insanlık yoktur
Farklı sınıflardan oluşmuş bir insanlık vardır:
Köleler ve Efendiler

Günümüzün burjuva kapitalist toplumu, kendisinden önce gelen diğer tüm toplumlar gibi, 'bir tek insanlık'tan oluşmaz. Durumları ve işlevleri toplumsal olarak farklılaşmışş birbirinden farklı iki kampa bölünmüştür: proleterya (sözcüğün geniş anlamında) ve burjuvazi.

Bugün proleteryanın yazgısı, yüzyıllardır olduğu gibi, meyvelerinden kendilerinin değil, mülkiyete, otoriteye, kültür ürünlerine (bilim, eğitim, sanat) sahip ayrıcalıklı sınıfın (burjuvazinin) yararlandığı emek sürecinin fiziksel ve sancı verici yükünü kendi omuzlarında taşımaktır. Emekçi yığınların toplumsal köleliği ve sömürüsü, modern toplumun

üzerinde yükseldiği ve onsuz var olamayacağı temeli oluşturur.

Bu durum, bir sınıf mücadelesini doğurmuştur; sınıf mücadelesi, kimi zaman açık ve şiddete dayanan bir niteliğe bürünür, kimi zaman ise, işçilerin gereksinimlerini, zaruretlerini, haklarını yansıtan ağır ve algılanması güç bir süreci andırır.

Toplumsal alanda, tüm insanlık tarihi, emekçi yığınların kendi haklarını, özgürlüklerini ve daha iyi yaşam koşullarını elde etmek için verdikleri mücadelelerin kesintisiz bir zincirini temsil eder. Toplumlar tarihinde, bu sınıf mücadelesi, her zaman için bu toplumların biçimini ve niteliğini belirleyen temel faktör olmuştur.

Tüm devletlerin toplumsal ve siyasal rejimi, her şeyden önce sınıf mücadelesinin ürünüdür. Herhangi bir toplumun temel yapısı, bize, sınıf mücadelesinin yaşandığı sahneyi gösterir. Sınıflar arasındaki savaşım sürecindeki en küçük değişim, sınıf mücadelesindeki güçlerin göreli yerleri, toplumun doku ve yapısında sürekli değişiklikler yaratır.

Bu söylediklerimiz, sınıflı toplumlarda sınıf mücadelesinin genel alan ve anlamını oluşturur.

2. Şiddete Dayalı Bir Toplumsal Devrime Duyulan Gereksinim

Yığınların şiddete dayalı bir yoldan köleleştirilmesi ve sömürülmesi, modern toplumun temelini teşkil eder. Bunun varlığının tüm görünümleri (ekonomi, siyaset, toplumsal ilişkiler) sınıfsal şiddete dayanır; devletsel otorite, polis örgütü, ordu, hukuk sistemi sınıfsal şiddete hizmet eden kurumlardır. Bu toplumdaki her şey, yani her bir kurum kendi başına ele alındığında, tıpkı Devlet sisteminin bütünü gibi, kapitalizmin işçilerin sürekli gözetim altında tutulduğu surlarından başka bir şey değildir; bunlar, işçilerin o toplumun temelini tehdit eden her hareketlerini -ve hatta işçilerin sessizliğini- bastırmak için yaratılmış güçleri her an el altında tutarlar.

Aynı zamanda, bu toplum sistemi, çalışan yığınları bilinçli olarak cehalet ve zihinsel uyuşukluk içinde tutar; onlardan daha çok ve daha kolay yararlanabilmek için, onların moral ve entelektüel düzeyinin yükselmesini zor yoluyla engeller.

Modern toplumun gelişmesi, sermayenin teknik evrimi ve kendi sisteminin kusursuzlaştırılması, egemen sınıfların iktidarını pekiştirir ve onlara karşı mücadeleye girişmeyi daha da zorlaştırır, böylece

emeğin kurtuluşunun o umulan kesin anının gelmesini erteler.

Modern toplumun çözümlenmesi, bizi, kapitalist toplumun özgür işçilerin kuracağı bir topluma dönüştürülmesinin ancak şiddete dayalı toplumsal devrim yoluyla gerçekleştirilebileceği çıkarsamasına götürür.

3. Anarşistler ve Liberter Komünizm

İşçilerin köleleştirilmesi süreci ve işçilerin özgürlük özlemi sonucu doğmuş sınıf mücadelesi, bu baskı koşullarında anarşizm fikrinin doğuşuna yol açmıştır: sınıflara ve Devlet ilkesine dayanan bir toplumsal sistemin reddi ve bunun işçilerin özyönetimine dayanan, özgür, devletçi olmayan bir sistemle yer değiştirmesi fikri.

Şu halde, anarşizm, bir aydının ya da felsefecinin soyut düşüncelerinden değil, işçilerin kapitalizme karşı dolaysız mücadelelerinden, işçilerin gereksinimlerinden, işçi yığınlarının kahramanca giriştikleri mücadele dönemlerinde özellikle canlılık kazanan özgürlük ve eşitlik özlemlerinden kaynaklanır.

Önde gelen anarşist düşünürler -Bakunin, Kropotkin ve diğerleri, anarşizm fikrini kendileri icat etmediler; anarşizmi yığınların kendisinde buldular ve kendi düşünceleri ve bilgileriyle, anarşizmin netleşmesine ve yaygınlaşmasına yardımcı oldular.

Anarşizm, ne kişisel uğraşların bir ürünü, ne de bireysel araştırmaların konusudur.

Benzer şekilde, anarşizm insancıl [humanitarian] özlemlerin ürünü de değildir. Tek bir insanlık yoktur. Anarşizmi günümüz insanlığına mal etmeye, ona genel bir insancıl nitelik atfetmeye yönelik her girişim, kaçınılmaz olarak statükonun ve yeni bir sömürünün meşrulaştırılmasına yol açacak tarihsel ve toplumsal bir yalanı ifade edecektir.

Anarşizm, yığınların fikirlerinin insanların yaşam koşullarını geliştirmeye yönelik olduğunu ve bugünün ya da yarının insanlığının yazgısının sömürülen emeğin yazgısından bağımsız olmadığını ileri sürmesi anlamında, yalnızca bu anlamda genel bir insancıl karakter taşır. Eğer emekçi yığınlar zafere erişirlerse, tüm insanlık yeniden doğacaktır; eğer emekçi yığınlar başarısız kalırlarsa, şiddet, sömürü, kölelik ve baskı, daha önce olduğu gibi dünyayı yönetmeye devam edecektir.

Anarşist fikirlerin doğuşu, gelişmesi ve yaşama geçirilmesi, köklerini işçi yığınlarının yaşamından ve

mücadelesinden alır, kendi yazgısı kopmaz bir biçimde onların yazgısına bağlıdır.

Anarşizm, günümüz burjuva kapitalist toplumunu, işçilerin kendi emeklerinin ürünlerine sahip olmalarını, onların özgürlüklerini, bağımsızlıklarını, toplumsal ve siyasal eşitliklerini güvence altına alan yeni bir topluma dönüştürmeyi ister. Bu toplum, toplumsal dayanışmanın ve özgür bireyselliğin içinde tam ifadesini kazanacağı, bu iki kavramın birbiriyle tam bir uyum içinde gelişeceği liberter komunizm olacaktır.

Liberter komünizm, toplumsal değerin biricik yaratıcısının fiziksel ya da zihinsel emek olduğuna, dolayısıyla, toplumsal ve ekonomik yaşamı yönetme hakkının yalnızca emeğe ait olduğuna inanır. Bu nedenle, emekçi olmayan sınıfların varlığını hiçbir şekilde savunmaz ve buna izin vermez.

Sınıflar liberter komünizmle eşanlı olarak varlıklarını sürdürdükleri müddetçe, liberter komünizm bunlara karşı hiçbir görev ve sorumluluk üstlenmeyecektir. Bu durum, ancak, emekçi olmayan sınıfların üretken olmaya karar vermeleri ve komünist toplumda herkesle -yani, toplumun üretken bireyleri olarak aynı haklara ve görevlere sahip özgür üyeleriyle- aynı koşullarda yaşamayı istemeleri durumunda son bulacaktır.

Liberter komünizm, ister bireylere ister yığınlara yönelmiş olsun, her türden sömürüye ve şiddete son vermeyi arzular. Bu amaca ulaşmak için, toplumun tüm kesimlerini birleştirecek, her bireyin toplumun diğer üyeleriyle eşit bir yere sahip olmasını güvence altına alacak, herkesin azami refaha ulaşmasını sağlayacak bir ekonomik-toplumsal temel inşa edecektir. Söz konusu temel, tüm üretim araçlarının (sanayi, ulaşım, toprak, hammadde, vd.) kolektif mülkiyeti ve emekçi sınıfların eşitlik ve özyönetim ilkelerine dayanan ekonomik örgütlerinin inşasıdır.

Liberter komünizm, işçilerin özyönetimine dayanan bu toplumun sınırları içinde, her bireyin ('genel olarak' bireyselliğin, ya da 'mistik bireyselliğin' veya bireysellik kavramının değil, gerçek ve yaşayan bireyin) eşit değere ve haklara sahip olması ilkesini yerleştirecektir.

4. Demokrasinin Yadsınması: Demokrasi, Burjuva Kapitalist Toplumun Aldığı Biçimlerden Biridir.

Demokrasinin temeli, modern toplumun birbiriyle uzlaşmaz bir çelişki içindeki iki sınıfının varlığının korunmasına dayanır: işçi sınıfı ile kapitalist sınıf -ve özel kapitalist mülkiyet temelinde bu sınıfla güçbirliği içindeki işbirlikçiler.

Demokrasi, biçimsel olarak, düşünce özgürlüğü, basın özgürlüğü, dernekleşme özgürlüğü, yasa önünde herkesin eşitliği ilkesi vaat eder.

Gerçekte ise, bütün bu özgürlükler son derece göreli bir niteliğe sahiptir: Bunlara, egemen sınıfın -yani burjuvazinin- çıkarlarıyla çatışmadıkları sürece tolerans gösterilir. Demokrasi, özel kapitalist mülkiyet ilkesini olduğu gibi muhafaza eder. Dolayısıyla, burjuvaziye, ülkenin bütün ekonomisini, basını, eğitimi, bilimi, sanatı kontrol etme hakkı tanır -bu ise burjuvazinin ülkenin bütününün efendisi haline getirir. Ekonomik yaşamda kendi tekelini kuran burjuvazi, siyasal yaşamda da sınırsız bir güç kurabilir. Demokrasilerdeki parlamentolar ve diğer temsili organlar, gerçekte burjuvazinin yürütme organlarıdır.

Dolayısıyla, bunlar, siyasal özgürlükler ve düşsel demokratik güvenceler gibi aldatıcı bir örtünün ardında gizlenen burjuva diktatorlüğünün görünümlerinden başka bir şey değildir.

5. Devletin ve Otoritenin Yadsınması

Burjuva ideolojileri, Devleti, modern toplumda insanlar arasındaki karmaşık siyasal ve toplumsal ilişkileri düzenleyen, toplumda yasa ve düzeni koruyan organ olarak tanımlarlar. Anarşistler bu tanımlamayla tam bir fikirbirliği içindedirler, fakat, bu tanımlamaya şunu eklerler: Bu düzenin ve bu yasaların temeli, halkın ezici çoğunluğunun küçük bir azınlık tarafından köleleştirilmesidir ve Devlet tam da bu amaca hizmet eder.

Devlet, aynı zamanda, burjuvazinin işçilere karşı örgütlü şiddetidir ve burjuva sistemin yürütme organıdır.

Başta Bolşevikler olmak üzere, sol sosyalistler de burjuva Devleti ve Otoriteyi sermayenin uşakları olarak görürler. Fakat, Otorite ve Devletin, sosyalist partilerin elinde proleteryanın kurtuluşu mücadelesinde güçlü bir araç haline gelebileceğini savunurlar.

Bu nedenle, bu partiler, sosyalist bir Otoriteden ve proleter bir Devletten yanadırlar. Bazıları iktidarı barışçıl yoldan ve parlamenter araçlarla (Sosyal Demokratlar), diğerleri ise devrimci yöntemlerle (Bolşevikler ve Sol Sosyalist Devrimciler) ele geçirmek isterler.

Anarşizm, bunların her ikisini de temelden yanlış ve emeğin kurtuluşu süreci açısından yıkıcı görür.

Otorite, her zaman için halk yığınlarının sömürüsüne ve köleleştirilmesine dayanır. Bu sömürüden doğar, ya da, bu sömürünün çıkarları içinde yaratılır. Otorite, şiddetin ve sömürünün yokluğunda, kendi varlık nedenini yitirir.

Devlet ve Otorite, yığınlardan tüm inisiyatifi alır, yaratıcılık ve özgür eylem ruhunu öldürür, yığınlarda kölelere özgü bir itaatkarlık, beklenti, toplumsal basamakların üst kısımlarına tırmanma umudu, liderere körü körüne bağlılık, otoriteyi paylaşma yanılsaması yaratır.

Bu yüzden, emeğin kurtuluşu, ancak, geniş işçi yığınlarının ve bunların sınıf örgütlerinin kapitalist sisteme karşı doğrudan devrimci savaşımı ile mümkündür.

Bugünkü koşullarda iktidarın sosyal demokrat partiler tarafından barışçıl araçlarla ele geçirilmesi, emeğin kurtuluşu görevi açısından ileri atılmış tek bir adımı bile ifade etmeyecektir; çünkü, gerçek

iktidar, ve dolayısıyla gerçek otorite, ülkede ekonomiyi ve siyaseti kontrol eden burjuvazinin elinde kalmaya devam edecektir. Bu durumda, sosyalist otoritenin rolü reformlara indirgenir: aynı rejimin iyileştirilmesi (Ramsey MacDonald, Almanya, İsveç, Belçika'da iktidara gelmiş sosyal demokrat partiler bunun örnekleridir).

Öte yandan, toplumsal bir ayaklanma yoluyla iktidarı ele geçirme ve "proleterya Devleti" denen bir devleti örgütleme, emeğin gerçek kurtuluşu davasına hizmet edemez. Devrimi savunacağı düşüncesiyle kurulan devlet, kaçınılmaz olarak, kendisine özgü gereksinimler ve nitelikler tarafından tahrifata uğrar; kendi başına bir amaç haline gelir; özgül, ayrıcalıklı kastlar yaratır ve dolayısıyla kapitalist Devlet ve Otoritenin temelini, yani, yığınların şiddet yoluyla köleleştirilmesi ve sömürüsünü yeniden inşa eder (Örnek: Bolşeviklerin "işçi-köylü Devleti").

6. Toplumsal Mücadelede ve Toplumsal Devrimde Yığınların ve Anarşistlerin Rolü

Toplumsal devrimin temel güçleri şehirli işçi sınıfı, köylü yığınları ve çalışan aydınkesimdir [working intelligentsia]. (Not: Emekçi aydınkesim, şehir ve kır emekçileriyle benzer şekilde sömürülen ve ezilen bir sınıf [class] olmakla birlikte, burjuvazinin onun içindeki bazı unsurlara bahşettiği ekonomik ayrıcalıklara bağlı olarak, işçilere ve köylülere oranla göreli bir parçalanmışlık içindedir. Toplumsal devrimin ilk günlerinde aydınkesimin yalnızca halinden hoşnutsuz kesimlerinin devrime aktif olarak katılmış olmasının nedeni de budur.)

Anarşistlerin, yığınların toplumsal devrimde ve sosyalizmin inşasındaki rolüne ilişkin kavrayışları, devletçi partilerin kavrayışından tipik olarak farklıdır. Bolşevizm ve ona yakın eğilimler, yığınların sadece yıkıcı devrimci güdülere sahip olduklarını, bunların yaratıcı ve yapıcı aktiviteye sahip olmadıklarını düşünürlerken (bu, onların, yaratıcı ve yapıcı aktivitenin Devleti ve partinin Merkez Komitesi'ni oluşturan insanların elinde toplanması ilkesinin temel

gerekçesidir), anarşistler, emekçi yığınların potansiyel olarak olağanüstü yaratıcı ve yapıcı yeteneklere sahip olduklarına inanırlar ve onların bu yeteneklerinin açığa çıkmasının önündeki engellerin ortadan kaldırılmasını arzularlar.

Anarşistler, Devleti, yığınların haklarını gasp eden, onlardan ekonomik-toplumsal yaşam üzerindeki insiyatiflerini çalan temel engel olarak görürler. Devlet, geleceğin toplumunda ve 'günün birinde' değil, derhal ortadan kalkmalıdır. Devlet, işçilerin zaferinin ilk gününde, işçiler tarafından yıkılmalıdır ve kılık değiştirmiş şu ya da bu biçim altında yeniden inşa edilmemelidir. Devletin yerini, işçilerin üretim ve tüketim örgütlerinin oluşturacağı, özyönetim temelinde federatif olarak birleşmiş bir federalist sistem alacaktır. Bu sistem, hangi biçim ve nitelikte olursa olsun parti diktatorlüğü gibi otoriter yapılanmaları dışlar.

1917 Rus devrimi, tam da, işçi ve köylü sovyetleri ile fabrika komiteleri sisteminin yaratılışı temelinde, toplumsal kurtuluş sürecinin bu yönelimini sergiler. Devrimin en üzücü hatası, uygun bir anda devlet iktidarını tasfiye etmemiş olmasıdır -ilkin geçici hükümeti, ardından Bolşevik iktidarı. İşçilerin ve köylülerin güvenini istismar eden Bolşevikler, o günün koşullarına göre burjuva devlet aygıtını yeniden yapılandırmış, devlet aygıtını desteklemiş ve muhafaza

etmişler, böylece yığınların yaratıcı eylemini, devletçi olmayan sosyalist bir toplumun inşasında ilk adımı temsil eden sovyetler ve fabrika komiteleri özgür rejimini boğmuşlardır.

Anarşistlerin faaliyeti iki döneme ayrılabilir: devrim öncesi ve devrim zamanı. Anarşistler, her iki dönemde de, ancak mücadelelerinin amaçlarına ve kendilerini bu amaçların gerçekleştirimine götürecek yollara ilişkin net bir kavrayışa sahip olmaları durumunda üstlendikleri rolün gereğini yerine getirebilirler.

Anarşistler Genel Birliği'nin devrim öncesi dönemdeki temel görevi, işçi ve köylüleri toplumsal devrime hazırlamak olmalıdır.

Biçimsel (burjuva) demokrasiyi, otorite ve Devleti reddeden, emeğin tam kurtuluşunu savunan anarşizm, vurguyu sınıf mücadelesinin temel ilkeleri üzerine yapar. Yığınlar arasında sınıf bilincinin ve sınıfın devrimci uzlaşmazlığının öne çıkması ve gelişmesi için çalışır.

Yığınların liberter eğitiminin yöneltilmesi gereken şey, tam da bu sınıfsal uzlaşmazlık ilkesi ve anarko-komünizmin demokrasicilik ve devletçilik karşıtı fikirleridir. Fakat, eğitim tek başına yeterli değildir; ayrıca gereksinim duyulan şey, yığınsal bir anarşist örgüttür. Bunun gerçekleştirilebilmesi için iki doğrultuda faaliyet yürütülmesi gerekir: bir

yandan, devrimci işçi ve köylü güçlerinin seçilip liberter komünist teorik temelde (özgür bir liberter komünist örgüt içinde) bir araya getirilmesine yönelik bir çalışma; diğer yandan, devrimci işçi ve köylülerin üretim ve tüketim etrafında ekonomik bir temelde yeniden bir araya getirilmesine (üretim etrafında örgütlenmiş devrimci işçiler ve köylüler: özgür işçi ve köylü kooperatifleri) yönelik bir çalışma. Üretim ve tüketim temelinde örgütlenmiş, devrimci anarşist görüşlerin içine nüfuz ettiği bir işçi-köylü sınıfı, toplumsal devrimin birinci güç noktası olacaktır.

Bu örgütler, daha bugünden itibaren anarşist bilinçle ve anarşist tarzda örgütlendikleri ölçüde, devrim anında daha uzlaşmaz ve daha yaratıcı bir irade sergileyeceklerdir.

Rusya'daki işçi sınıfına gelince. Yığınların özgür eyleminin doğal gereksinimlerini zincire vuran sekiz yıllık Bolşevik diktatörlüğün ardından, bu iktidarın gerçek niteliği her zaman olduğundan daha net olarak görülüyor. İşçi sınıfı, kendi içinde, yığınsal bir anarşist hareketin yaratılması açısından muazzam bir potansiyele sahip. Örgütlü anarşist militanlar, işçi sınıfının reformizmin (Menşevizm) elinde soysuzlaşmasını önlemek için, derhal ellerindeki tüm güçlerle sınıfın bu potansiyelini açığa çıkarmaya girişmelidir.

Anarşistler, aynı aciliyetle, devlet iktidarı tarafından ezilmiş, sahip olduğu devrimci potansiyeli ortaya koymanın yolunu arayan yoksul köylülüğün örgütlerine yönelmelidirler.

Anarşistlerin devrim dönemindeki rolü, yalnızca liberter düşüncelerin temel ilkelerinin propagandasıyla sınırlı tutulamaz. Yaşam, yalnızca, şu ya da bu düşüncenin propagandasının yapıldığı bir arena değildir; bunun yanısıra, belli bir düzeye kadar, mücadelenin, stratejinin, bu düşüncelerin ekonomik ve toplumsal yaşamın yönetiminde yaşama geçirilmesi çabasının gerçekleştiği arenadır.

Toplumsal devrimin emeğin tam kurtuluşunu gerçekleştirmesi ancak anarşizmin teorik temellerinde mümkün olduğu için, anarşizmin devrimdeki öncülüğü herhangi bir teoriden daha fazla olmalıdır.

Anarşist düşüncelerin devrimdeki öncü konumu, mantıksal olarak, toplumsal ve siyasal gelişmelerin anarşist teoriye uyarlanmasını öngörür. Ne var ki, bu teorik itici güç, nihai olarak Devlet İktidarına yol açan devletçi partilerin siyasal liderliği ile karıştırılmamalıdır.

Anarşizm, ne siyasal iktidara, ne de diktatörlüğe özlem duyar. Onun esas özlemi, toplumsal devrime, sosyalizmin inşasına giden gerçek yola yönelmelerinde yığınlara yardımcı olmaktır. Fakat, kitlelerin toplumsal devrime giden yola yönelmeleri tek başına

yeterli değildir. Devrimin bu yöneliminin ve hedeflerinin korunması da gerekir: kapitalist toplumun, işçilerin özgür toplumu adına bastırılması. 1917 Rus devrimi deneyiminin de gösterdiği gibi, bu görev, her şeyden önce sayısız çoklukta parti hareketi toplumsal devrime aykırı yönlere çekmeye çalıştığı için, hiç de kolay başarılır bir görev değildir.

Yığınlar toplumsal hareket içinde kendilerini anarşist eğilim ve ilkelerle büyük uyum gösteren bir yoldan ifade ediyor olsalar da, bu eğilimler ve ilkeler parçalanmış, koordinasyondan yoksun halde kalmaya devam ediyor ve, dolayısıyla, liberter düşüncelerin itici gücünün, anarşist uyarlanma ve toplumsal devrimin amaçlarının korunması açısından varlığı zorunlu örgütlülüğüne ulaşılamıyor. Bu teorik itici gücün ifade kazanması, ancak, yığınların özellikle bu amaç için yaratmış oldukları bir kolektifle mümkün olabilir. Örgütlü anarşist unsurlar, tam da bu kolektifi oluştururlar.

Bu kolektifin teorik ve pratik görevleri, devrim anında büyük önem kazanır.

Söz konusu kolektif, toplumsal devrimin tüm alanlarına katılmalı, devrimin yönelimi ve genel karakterinde, devrimin yapıcı görevlerinde, yeni üretim ve tüketimin örgütlenişinde, tarım sorununda, vb. kendi inisiyatifini ortaya koymalıdır.

Tüm bu sorunlarda ve diğerlerinde, yığınlar anarşistlerden açık ve kesin bir karşılık beklemektedir. Anarşistler devrime ve toplumun yapılandırılışına ilişkin bir görüş belirttikleri zaman, tüm bu sorunlara açık bir yanıt vermekle, bu sorunların çözümünü liberter komünizmin genel anlayışıyla ilişkilendirmekle, tüm güçlerini bunların yaşama geçirilmesi için seferber etmekle yükümlüdürler.

Anarşistler Genel Birliği ve anarşist hareket, toplumsal devrimde teorik itici güç olma işlevini ancak bu şekilde yerine getirebilir.

7. Geçiş Dönemi

Sosyalist partiler, "geçiş dönemi"' ifadesinden, bir halkın yaşamında genel karakteristik özelliği şu olan kesin bir aşamayı anlıyorlar: şeylerin eski düzeninde bir kopuş ve yeni bir ekonomik-toplumsal sistemin bunun yerine ikame edilmesi -oysa, bu, henüz işçilerin tam kurtuluşunu temsil etmeyen bir sistemdir. Bu anlamda, sosyalist siyasal partilerin tüm asgari programları (Bir asgari program, kapitalizmi bütün olarak dönüşüme uğratmayı değil, fakat kapitalizm koşullarında yaşayan işçi sınıfının yüz yüze olduğu en yakıcı bazı sorunlarına çözümler getirmeyi amaçlayan siyasal programdır), geçiş döneminin program-

larıdır -örneğin, sosyalist oportünistlerin demokratik programı, ya da komünistlerin 'proleterya diktatörlüğü' programı.

Bütün bunların temel özelliği, işçilerin ideallerinin (kendi bağımsızlıkları, özgürlükleri ve eşitlikleri) tam olarak gerçekleştirilmesinin olanaksız olduğunu düşünmeleri, dolayısıyla, devletin yaptırım ve zorlama ilkesi, üretim araçları üzerinde bireysel mülkiyet, bürokrasi -ve parti programının öngördüğü diğerleri- gibi kapitalist sistemin pek çok kurumunu muhafaza etmeleridir.

Anarşistler, ilkesel olarak, yığınların sömürüsü ve zorlanımı ilkesini muhafaza eden geçişsel sistemlerin inşasının kaçınılmaz olarak köleliğin yeniden gelişmesine yol açtığı düşüncesinden hareket ederek, her zaman için bu tür programların düşmanları olmuşlardır.

Anarşistler, siyasal asgari programlar oluşturmak yerine, her zaman, kapitalist sınıfı sahip olduğu ekonomik ve toplumsal ayrıcalıklarından yoksunlaştıracak, üretim araçlarının ve ekonomik-toplumsal yaşamın tüm işlevlerini işçilerin kendi ellerine verecek olan doğrudan toplumsal devrim fikrini savunmuşlardır.

Bugüne değin, bu yaklaşımı korumuş olanlar anarşistlerdir.

Toplumsal devrimin komünist topluma değil, fakat eski sistemin unsurlarını muhafaza eden şu ya da bu sisteme yol açması gerektiğini ileri süren geçiş dönemi fikri, özünde toplum-karşıtıdır. Potansiyel olarak, eski sistemin bu unsurlarını geliştirip pekiştirme, onları eskiden sahip oldukları boyutlara geri taşıma, ve olayları geriye doğru çevirme tehlikesini içerir.

Bunun en açık örneği, Rusya'da Bolşevikler tarafından kurulmuş olan "proleterya diktatörlüğü" rejimidir.

Bunlara göre, rejim, tam komünizme geçişte bir geçişsel adımdan öte bir şey olmamalıdır. Gerçekte ise, bu adım sınıflı toplumun yeniden inşası ile sonuçlanmıştır ve bu toplumun en altında, daha önce olduğu gibi yine işçiler ve köylüler bulunmaktadır.

Komünist bir toplumun inşasının ağırlık merkezi, daha devrimin ilk gününden itibaren her bireye kendi gereksinimlerini karşılamada sınırsız bir özgürlük getirmesinde değil, fakat, bu toplumun toplumsal temelinin fethedilmesinde ve bireyler arasında eşitliğe dayalı ilişkiler ilkesinde yatar. Şu ya da bu ölçüde bolluğun yaratılması sorunu, ilkeler temelinde bir sorun değil, teknik bir sorun olarak görülür.

Yeni toplumun üzerinde dikileceği, kalıcı olarak yapılanacağı ve asla hiçbir şekilde sınırlandırılmaması gereken temel ilke, eşitlikçi ilişkiler, işçilerin öz-

gürlüğü ve bağımsızlığı ilkesidir. Bu ilke, yığınların toplumsal devrimde öne çıkardıkları ilk temel talebi ifade eder.

Ya toplumsal devrim işçilerin yenilgisiyle son bulacaktır -ki bu durumda mücadeleyi, kapitalist sisteme karşı yeni bir saldırıyı yeniden hazırlamak zorundayız; ya da, toplumsal devrim işçilerin zaferine ulaşacaktır -bu durumda, özyönetimi olanaklı kılan toprak, üretim, toplumsal işlevler gibi araçları kendi ellerine geçirmiş olan işçiler yeni özgür toplumun inşasına girişeceklerdir.

Komünist bir toplumun inşasının başlangıcını karakterize eden şey budur ve, böyle bir toplum, bir kez inşasına başlandıktan sonra, kendi gelişim süreci kesintiye uğramadan, kendisini sürekli olarak geliştirip pekiştirecektir.

Bu süreçte, üretimsel ve toplumsal işlevlerin işçiler tarafından yerine getirilmesi, devletçi çağlarla devletçi olmayan çağı birbirinden ayırt eden ayrım çizgisini teşkil edecektir.

Anarşizm, eğer savaşan yığınların sözcüsü durumuna gelmek, tüm toplumsal devrim çağının bayrağı olmak istiyorsa, kendi programında eski düzenin izlerine ve geçiş sistemlerinin ve geçiş dönemlerinin oportünist eğilimlerine yer vermemeli, temel ilkelerini kendisine saklamamalı, aksine bunları mümkün

olan en ileri düzeyde geliştirmeli ve yaşama geçirmelidir.

8. Anarşizm ve Sendikalizm

Liberter komünizmi sendikalizmin karşısına yerleştiren eğilimi yapay, bir temelden ve anlamdan yoksun buluyoruz.

Anarşizmin ve sendikalizmin düşünceleri iki farklı plana dayanır. Kendisinden özgür işçilerin toplumunu anladığımız komünizm anarşist mücadelenin hedefi iken, devrimci işçilerin kendi işyerlerindeki hareketi olan sendikalizm, yalnızca devrimci mücadelenin biçimlerinden biridir. İşçileri üretim temelinde bir araya getiren devrimci sendikalizm, mesleğe dayalı diğer gruplar gibi, belirleyici bir teoriye sahip değildir; çağdaş gerçekliğin bütün karmaşık toplumsal-siyasal sorunlarına yanıt getiren bir dünya görüşü yoktur. Her zaman, kendi saflarında yoğun olarak çalışanlar başta gelmek üzere, çeşitli siyasal grupların ideolojilerini yansıtır.

Bizim devrimci sendikalizme yaklaşımımız, burada dile getireceğimiz bir dizi önerme tarafından biçimlenir. Burada, devrimci sendikaların devrimden sonraki rolü -ya da, bunların yeni üretim sisteminin örgütçüleri olup olamayacakları, veya bu rolü

işçi sovyetlerine ya da fabrika komitelerine bırakıp bırakmayacakları- sorununa bir çözüm getirmeye girişmeksizin, sadece, anarşistlerin, devrimci sendikalizmi devrimci işçi hareketinin aldığı biçimlerden biri olarak görerek, devrimci sendikalizm içinde faaliyet yürütmeleri gerektiğini belirteceğiz.

Bugünün önümüze getirdiği sorun anarşistlerin devrimci sendikalizme katılıp katılmamaları gerektiği sorunu değil, bunu nasıl ve hangi amaçlara sahip olarak yapmaları gerektiğidir.

Anarşistlerin sendika hareketine tek tek bireyler veya propagandacılar olarak girmiş oldukları bugüne kadarki dönemi, profesyonel işçi hareketine yönelik bir amatör ilişkiler dönemi olarak görüyoruz.

Anarşist tipte sendikaların yaratılmasının bir aracı olarak liberter fikirleri devrimci sendikalizmin sol kanadına aşılamaya çalışan anarko-sendikalizm, ileriye doğru atılmış bir adımı ifade eder; fakat, anarko-sendikalizm, sendika hareketinin 'anarşistleştirilmesi'ni hareketin dışında örgütlenmiş anarşistlerle içiçe örmeyi mutlaka ve kendiliğinden sağlamadığı için, henüz ampirik bir yöntemin ötesine geçememiştir. Devrimci sendikacılığın 'anarşistleştirilmesi', oportünizme ve reformizme yönelmesinin önlenmesi, ancak bu temelde, böyle bir ilişkilendirme sayesinde olanaklı olabilir.

Sendikalizmi işçilerin tutarlı bir toplumsal-siyasal teoriden yoksun, dolayısıyla, toplumsal sorunu tek başına çözme gücü olmayan mesleki örgütlenmesi olarak gören bizler, sendikal hareketin saflarındaki anarşistlerin görevinin şu olduğunu düşünüyoruz: liberter fikirleri toplumsal devrimin aktif bir kolu haline dönüştürebilmek için, liberter düşünceyi geliştirmek ve harekete liberter bir yönelim kazandırmaya çalışmak. Şunu asla akıldan çıkarmamak gerekiyor ki, eğer zamanı geldiğinde sendikacılık anarşist teoride kendisine aradığı desteği bulamazsa, hoşumuza gitsin ya da gitmesin, yüzünü devletçi bir siyasal partinin ideolojisine dönecektir.

Devrimci işçi hareketi saflarındaki anarşistlerin görevleri, ancak, yürüttükleri çalışmanın sendikalar dışındaki anarşist örgütün faaliyetleriyle içiçe örülmesi koşuluyla yerine getirilmiş sayılabilir. Diğer bir deyişle, devrimci sendikalara örgütlü bir güç olarak girmeliyiz ve bu örgütlü güç, sendikalardaki yürüttüğü çalışmada genel anarşist örgüte karşı sorumlu olmalıdır.

Kendimizi yalnızca anarşist sendikalar yaratma amacıyla sınırlandırmadan, teorik etkinliğimizi tüm sendikalar üzerinde gerçekleştirmeye çalışmalıyız. Bunu, asla aralarında ne örgütsel bir bağ ne de teorik bir uzlaşmışlık olan küçük, ampirik gruplar

olarak değil, fakat örgütlü anarşist kolektifler olarak ve yorulmak bilmez bir çalışmayla başarabiliriz.

İşletmelerde, fabrikalarda ve atölyelerde anarşist sendikalar yaratmak ve sendikalizm içinde liberter düşünceleri hakim kılmak üzere devrimci sendikalara önderlik etmek için çalışan anarşist gruplar, faaliyetleri genel bir anarşist örgüt tarafından örgütlenen gruplar: Anarşistlerin sendikacılığa yönelik tavırlarını belirlemesi gereken yöntem ve araçlar bunlardır.

Kurucu Bölüm

Emek dünyasının mücadeledeki temel amacı, devrim aracılığıyla, "herkesten yeteneğine göre, herkese gereksinimine göre" ilkesine dayanan özgür ve eşitlikçi bir komünist toplumun kurulmasıdır.

Ne var ki, bu toplum kendiliğinden ortaya çıkmayacak, fakat ancak toplumsal ayaklanmanın gücüyle yaratılacaktır. Onun gerçekleştirilmesi, örgütlü emeğin muzaffer güçlerinin kararlılıkla izlediği yola uyarlanmış devrimci toplumsal sürecin ürünü olacaktır.

Bu yola işaret etmek, toplumsal devrimin ilk gününden itibaren işçilerin karşısına çıkacak sorunların yapıcı, somut ve sonuçları önerilerin doğruluğuna bağlı olacak yanıtlarını formüle etmek, bugünden itibaren görevimizdir.

Yeni toplumun inşasının ancak işçilerin burjuva-kapitalist sisteme ve onun temsilcilerine karşı zafere erişmesinden sonra mümkün olacağı çok açıktır. Kölelik rejimini koruyan devlet iktidarının henüz yıkılmadığı, devrimin amacına uygun olarak işçilerin ve köylülerin kapitalist sanayi ve tarım üretimine son

vermedikleri koşullarda, yeni bir ekonominin ve yeni toplumsal ilişkilerin inşasına başlamak olanaksızdır.

Dolayısıyla, ilk devrimci toplumsal görev, toplumsal devrimin temel ilkelerini ifade etmek üzere, kapitalist sistemin devlet aygıtını yıkmak, burjuvaziyi ve iktidarın tüm ayrıcalıklı unsurlarını mülksüzleştirmek ve ayaklanma içindeki işçilerin tam iradesini egemen kılmaktır. Devrimin bu saldırgan ve yıkıcı görünümü, toplumsal devrimin anlamında ve özünde içkin yapıcı görevlerin yerine getirilmesine giden yolun temizlenmesine hizmet eder.

Söz konusu görevler şunlardır:

- *Ülkenin sanayi üretimi sorununun liberter komünist anlamda çözümlenmesi;*
- *Tarım sorununun benzer şekilde çözüme kavuşturulması;*
- *Tüketim sorununun çözümlenmesi.*

Üretim

Ülkenin sanayisinin birden çok işçi kuşağının çabalarının ürünü olduğu, sanayinin değişik kollarının sıkı biçimde birbirine bağlanmış bulunduğu gerceğini

dikkate alarak, tüm üretimi, mülkiyeti belli bir şahısa değil fakat tamamen tüm işçilere ait olan tek bir işyeri olarak kabul ediyoruz.

Ülkenin üretim aygıtı bir bütündür ve işçi sınıfının tamamına aittir. Bu tez, yeni üretimin niteliğini ve alacağı biçimleri belirler. Bu, ayrıca, işçiler tarafından üretilen ürünlerin herkese ait olması anlamında da bütüncül bir niteliğe sahiptir. Bu ürünler, hangi kategoriden olurlarsa olsunlar, işçilerin genel tüketim fonunu oluştururlar ve üretime katılan herkes, diğerleriyle eşit bir temelde, gereksinim duyduğu tüketim mallarını temin edecektir.

Yeni üretim sistemi, bürokrasinin ve sömürünün tüm biçimlerini ortadan kaldıracak, bunların yerine işçilerin dayanışmasını ve kardeşçe işbirliğini geçirecektir.

Modern kapitalist toplumda ara işlevleri (ticaret, vs.) üstlenmiş olan orta sınıf, tıpkı burjuvazi gibi, diğer işçilerle aynı koşullarda üretime katılmak zorundadır. Aksi taktirde, bu sınıflar kendilerini emekçi toplumunun dışına yerleştirmiş olurlar.

Yeni üretim sisteminde ne patronlar, ne yatırımcılar, ne de (bugünkü Bolşevik devlette olduğu gibi) devletçe tayin edilmiş mülk sahipleri olacaktır. Bu yeni üretimin yönetimi, işçiler tarafından yaratılmış yönetim organlarına geçecektir: işçi sovyetleri, fabrika komiteleri, ya da işçilerin işyeri ve fabrikalardaki

idari yapıları. Bu organlar, birbirleriyle komün, bölge ve nihayet genel ve federal üretim yönetimi düzeyinde ilişkilendirilmiş olacaklardır. Yığınların kendisi tarafından kurulan ve daima onların kendi nüfuzu ve kontrolü altında olacak söz konusu organlar, sürekli olarak yenilenecek, halk yığınlarının gerçek özyönetimi fikrinin gerçekleştirimini ifade edecektir.

Üretim araçlarının herkese ait olduğu, kardeşçe işbirliğinin bürokrasinin yerini aldığı, tüm emek sürecinde eşit hakların yaşama geçirildiği, üretimin yığınlar tarafından seçilmiş işçi kontrolü organları tarafından yönetildiği birleşik üretim, liberter komünizmin gerçekleştirimine giden yoldaki ilk pratik adımdır.

Tüketim

Bu sorun, devrim sırasında kendini iki biçimde gösterecektir:

- *Ürünlere ve tüketime olan talep;*
- *Bunların bölüşümü ilkesi.*

Tüketim mallarının bölüşümü sorununda, çözüm, her şeyden önce, tüketilebilir ürün miktarı ile üzerinde fikirbirliğine varılmış hedefler ilkesine bağlı olacaktır.

Toplumsal düzenin bütününün yeniden inşası sorununu içeren toplumsal devrim, herkesin yaşamsal gereksinimlerini karşılama sorumluluğunu kendi üzerine alır. Bunun yegane istisnası, işçi olmayanların oluşturduğu gruptur -yani, karşı devrimci nedenlerle yeni üretime katılmayı reddedenler. Fakat, genel olarak, bu son kategorideki insanlar hariç olmak üzere, devrim döneminde herkesin gereksinimlerinin karşılanması, genel tüketim malları rezervi ile güvence altına alınacaktır. Gerekli miktarın gerisinde kalan tüketim mallarının olması durumunda, bu malların bölüşümü en büyük aciliyet ilkesine göre düzenlenecektir -yani ilk planda çocuklar, bedensel-zihinsel özürlüler, çalışan aileler.

Bundan çok daha güç sorun, tüketimin temelinin yapılandırılması sorunudur.

Henüz daha devrimin ilk gününden itibaren çiftliklerin nüfusun gereksinim duyduğu tüm malları karşılayamayacağı kuşkusuzdur. Fakat, köylüler, şehirlerin yoksun bulunduğu bir bolluğa sahiptir.

Liberter komünistler, şehirlerdeki işçilerle kırdaki emekçiler arasında karşılıklı dayanışmaya dayalı bir ilişki olduğundan kuşku duymazlar. Toplumsal devrimin ancak işçilerle köylülerin ortak çabasıyla gerçekleşebileceğine inanırlar. Dolayısıyla, tüketim sorununun çözümü, ancak, bu iki kategorideki işçilerin devrimci işbirliği sayesinde gerçekleşebilir.

Bu işbirliğinin kurulmasi için, üretimi kendi eline geçirmiş şehirli işçi sınıfı, derhal kırın yaşamsal gereksinimlerini karşılamalı, kolektif tarımın gereksinim duyduğu üretim araçlarını temin etmek için elinden gelen çabayı göstermelidir. İşçilerin, köylülerin gereksinimlerini karşılama konusunda gösterdiği dayanışma, köylülerde karşılık olarak aynı dayanışmayı gösterme arzusu uyandıracak, ve şehirler için kendi kolektif üretimlerini gerçekleştireceklerdir.

İşçi ve köylü kooperatifleri, şehir ve kırın yiyecek ve ekonomik gereç gereksinimlerinin karşılanmasının temel organları olacaktır; bu kooperatifler, işçilerin ve köylülerin ekonomik ve toplumsal yaşamını güvence altına alma ve geliştirme gibi daha önemli ve kalıcı sorumluluklar üstlenecekler, şehir ve kırın gereksinimlerinin karşılanmasında kalıcı organlara dönüşeceklerdir.

Tedarik sorununa getirilecek bu çözüm, işçilere, yeni üretimin sonuçları üzerinde arzulanır ve kesin etkiler yaratacak olan bir sürekli mal stoğu yaratma olanağı tanır.

Toprak

Tarım sorununun çözümünde, temel devrimci ve yaratıcı güçlerin, diğerlerinin emeğini sömürmeyen

emekçi köylülerle ücretli kır proleteryası olduğunu düşünüyoruz. Bunların görevi, topraktan komünist ilkelere uygun biçimde yararlanılabilmesi için, kırda toprağın yeniden bölüşümünü gerçekleştirmek olacaktır.

Şehirdeki sanayi gibi, birden çok emekçi kuşağına yayılan uzun bir zamandan beri kendisinden yararlanılmakta olan toprak, bunların ortak çabalarının ürünüdür. Toprak, ayrıca, emekçilerin devredilemez ve satılamaz ortak mülkü olduğu düşüncesinin bir ürünü olarak, tüm emekçilere aittir. Toprak, artık eskiden olduğu gibi satın alınamayacak, satılamayacak ve kiraya verilemeyecektir: Dolayısıyla, artık diğerlerinin emeğinin sömürülmesinin bir aracı olmaktan çıkacaktır.

Ayrıca, toprak, insanların geçimlerini birlikte sağladıkları bir tür toplumsal ve komünal işliktir. Fakat, belli tarihsel koşulların sonucu olarak, toprak, her emekçinin (köylünün) işini diğer üreticilerden bağımsız olarak tek başına görmeye alışık hale gelmiş olduğu türden bir işliktir. Sanayide kolektif çalışma yöntemi esasken ve zamanımızda yegane mümkün yöntem iken, köylülerin büyük çoğunluğu toprağı kendi hesaplarına sürüp işlemektedir.

Dolayısıyla, toprak ve onun kullanım araçları köylüler tarafından satma ya da kiralama olanağı olmaksızın mülk edinildiğinde, toprağın kullanımı

ve toprakta üretim yöntemleri (komünal ya da ailesel) sorunu, sanayi sektöründe olduğu gibi, hemen bugünden yarına tam bir çözüme kavuşmayacaktır. Muhtemelen, başlangıçta bu yöntemlerin ikisi birden kullanılacaktır.

Topraktan yararlanmanın kesin yönteminin ne olacağı, devrimci köylülerin bizzat kendileri tarafından belirlenecektir. Bu sorunun çözümünde herhangi bir dışsal zorlama kabul edilemez.

Bununla birlikte, emekçileri kölelikten ve sömürüden kurtaracak, onlara tam bir özgürlük ve eşitlik getirecek şeyin ancak toplumsal devrimin kendisi adına yapılacağı komünist toplum olacağına göre; köylüler nüfusun ezici çoğunluğunu oluşturduğuna (tartıştığımız dönemde Rusya'da nüfusun yaklaşık yüzde 85'i) ve dolayısıyla köylülerin kuracakları tarım rejimi devrimin yazgısı açısından belirleyici faktör olacağına göre; nihayet, tarımda özel mülkiyete dayalı ekonominin sanayide olduğu gibi ticarete, sermaye birikimine, özel mülkiyete ve sermayenin yeniden inşasına yol açacağına göre, bize düşen görev, bugünden itibaren, tarım sorununun kolektif bir tarzda çözümünü kolaylaştırmak için elimizden gelen her şeyi yapmamızdır.

Bu amaçla, daha bugünden, köylüler arasında kolektif tarım ekonomisi lehine güçlü bir propaganda yürütmeliyiz.

Özgül olarak liberter köylü birliğinin kurulması, bu görevi dikkate değer ölçüde kolaylaştıracaktır.

Bu açıdan, teknik gelişme muazzam bir öneme sahip olacaktır ve tarımın evrimini, komünizmin şehirlerde ve her şeyden önce sanayide yaşama geçirilmesini kolaylaştıracaktır. Eğer sanayi işçileri köylülerle olan ilişkilerinde bireysel ya da ayrı gruplar yerine sanayinin bütününü kucaklayan muazzam bir komünist kollektif olarak hareket ederlerse; eğer, buna ek olarak, kırın yaşamsal gereksinimlerini sürekli akılda tutar ve her köye toprağın kolektif kullanımı için gerekli araç ve makineleri temin ederlerse, bunlar köylüleri tarımda komünizme yönelmeye teşvik edecektir.

Devrimin Savunulması

Devrimin savunulması sorunu da 'birinci gün' sorunuyla ilişkilidir.

Esas olarak, devrimin savunulmasının en güçlü aracı, onun yapısal sorunlarının, yani üretim, tüketim ve toprak sorununun arzulanan biçimde çözüme kavuşturulmasıdır. Söz konusu sorunlar bir kez doğru biçimde çözüldüğünde, hiçbir karşı devrimci güç, işçilerin özgür toplumunu sekteye uğratacak ya da onun dengesini bozacak bir güce erişemeyecek-

tir. Bununla birlikte, işçiler, devrimin somut varlığını muhafaza edebilmek için, devrimin düşmanlarına karşı amansız bir mücadele vermek durumundadırlar.

Toplumun emekçi olmayan sınıflarının ayrıcalıklarını ve varlıklarını doğrudan tehdit eden toplumsal devrim, bu sınıfların, şiddetli bir iç savaş biçimine bürünecek umutsuz bir direnişini kışkırtacaktır.

Rus deneyiminin gösterdiği gibi, böyle bir iç savaş bir kaç aylık bir mesele değil, yıllara yayılan bir sorun olacaktır.

Emekçilerin devrimin başlangıcında atacakları ilk adımların neşe ve iyimserlik düzeyi ne olursa olsun, egemen sınıflar uzun zaman devam edecek bir direnişi gösterme gücünü ellerinde bulunduracaklardır. Bunlar, yıllarca devrime karşı saldırılar düzenleyecekler, yoksun kılınmış oldukları ayrıcalıklarını ve iktidarlarını yeniden ele geçirmeye çalışacaklardır.

Büyük bir ordu, askeri teknik ve stratejiler, sermaye ve her şey muzaffer işçilere karşı seferber edilecektir.

Emekçiler, devrimi koruyabilmek için, devrimi savunma organları yaratmalı, gerici saldırganlığa karşı bu görevin gerektirdiği büyüklükte bir savaş gücünü oluşturmalıdırlar. Devrimin ilk günlerinde, bu savaş gücü tüm silahlı işçilerden ve köylülerden oluşacaktır. Fakat, bu kendiliğinden oluşan silahlı güç ancak

devrimin ilk günlerinde, yani, iç savaş doruk noktasına erişmeden, mücadele içindeki iki taraf kendi düzenli askeri örgütlenmelerini yapılandırmadan önce değerli ve işlevsel olabilecektir.

Toplumsal devrimde en kritik an, Otoritenin bastırılması zamanı değil, fakat bunun ardından gelen zamandır; yani, kritik an, yenilgiye uğratılmış rejim emekçilere karşı genel saldırı başlattığında, saldırı altına giren zaferi koruma zamanı geldiğinde yaşanacaktır. Bu saldırının niteliği, yani iç savaşın tekniği ve gelişimi, emekçileri kararlı devrimci askeri birlikler yaratmak zorunda bırakacaktır. Bu askeri kurumların özü ve temel ilkelerinin ne olacağı önceden belirlenmelidir. Devletçi ve otoriter hükümet yöntemlerini yadsıyan biz anarşistler, emekçilerin askeri güçlerinin devletçi tarzda yapılandırılması fikrini, yani, zorunlu askeri hizmete dayanan devletçi bir ordu fikrini de yadsımaktayız. Liberter komünizmin temel düşünceleriyle uygunluk içindeki gönüllü hizmet ilkesi, emekçilerin askeri oluşumlarının temelini oluşturmalıdır. Rus devriminde askeri eyleme öncülük etmiş olan ayaklanmacı partizan, işçi ve köylü birlikleri, bu tür oluşumlara örnek gösterilebilir.

Bununla birlikte, "gönüllü hizmet" ve partizanların eylemi sözcüğün dar anlamında, yani, işçi ve köylü birliklerinin, yerel düşmana karşı, genel bir operasyon planının koordinasyonuna bağlı olmayan, her

bir birliğin kendi sorumluluğunda ve kendini riske ederek girişeceği bir mücadele olarak yorumlanmamalıdır. Partizanların kendi gelişim süreçleri içindeki eylem ve taktikleri, ortak bir devrimci stratejinin rehberliğinde olmalıdır.

Tüm savaşlarda olduğu gibi, bütün askeri eylemlerin iki temel ilkesine başvurulmadığı sürece, emekçiler iç savaşta yengiye ulaşamazlar; söz konusu iki temel ilke, operasyonların planlamasında birlik ile ortak komuta ilkeleridir. Devrimin en kritik anı, burjuvazi devrimin örgütlü gücüne karşı harekete geçtiği zaman yaşanacaktır. Bu kritik an, emekçileri askeri stratejinin bu iki ilkesini benimsemeye zorlar.

Bu yüzden, askeri stratejinin ve karşı devrimin stratejisinin dayattığı gereklilikler dikkate alınarak, devrimin askeri güçleri, kaçınılmaz olarak, ortak bir komutayı ve hareket planını esas alan genel bir devrimci orduya dayanmalıdır. Aşağıdaki ilkeler bu ordunun niteliğini oluşturur:

- *ordunun sınıf karakteri;*
- *gönüllü hizmet (her türlü zorlama, devrimi savunma çalışmasından dışlanacaktır);*
- *özgür devrimci disiplin (özdisiplin) (gönüllü hizmet ve devrimci özdisiplin birbiriyle tam bir uyum içindedir ve devrimci orduya herhangi*

bir devlet ordusundan daha büyük moral verir);

- *devrimci ordunun, tüm ülkede, ekonomik ve toplumsal yaşamı kontrol etmek üzere yığınlar tarafından kurulmuş olan işçi ve köylü örgütlerince temsil edilen işçi ve köylü yığınlarına tam itaati.*

Diğer bir deyişle, iç cephede (burjuva komplolar, karşı devrim hazırlığı) olduğu kadar temel askeri cephelerde karşı devrimle mücadeleden sorumlu devrimi savunma organı, tamamen işçi ve köylülerin üretim organlarının yetkisi altında olacaktır; söz konusu organ, yığınların bu organlarının iradesine itaat edecek ve siyasal doğrultusunu onlardan alacaktır.

Not: Belirli liberter komünist ilkelerle uygunluk içinde yönetilmesi gereken bu ordunun kendisi, bir ilkesel sorun olarak görülmemelidir. Bu ordu, devrimdeki askeri stratejinin, iç savaş sürecinin emekçilere kaçınılmaz olarak dayattığı stratejik bir önlemin ürünüdür. Fakat, bu önlem üzerine bugünden düşünmek gerekir. Devrimi koruma ve savunma aşamasında onarılması mümkün olmayacak yenilgilerden sakınmak için, bu sorun dikkatlice irdelenmelidir, çünkü, iç savaş sırasında alınacak yenilgiler toplumsal

devrimin bütünü üzerinde yıkıcı sonuçlar yaratacaktır.

Örgütsel Bölüm

Yukarıda ifade edilmiş olan genel ve kurucu görüşler, anarşizmin devrimci güçlerinin örgütsel platformunu oluşturur.

Kesin bir taktik ve teorik yönelim içeren bu platform, örgütlü anarşist hareketin tüm militanlarının etrafında toplanacakları asgari platform olarak görünmektedir.

Bu platformun görevi, anarşist hareketin tüm sağlıklı unsurlarını, kalıcı bir temelde faaliyet yürüten ve ajitasyon yapan genel bir örgüte evrilmek üzere kendi etrafında toplamaktır; bu genel örgüt, Anarşistler Genel Birliği'dir. Tüm anarşist militan güçler, bu örgütün yaratılmasına yönelmelidirler.

Anarşistler Genel Birliğinin temel örgütsel ilkeleri aşağıdakiler gibi olmalıdır:

1. Teorik Birlik

Teori, bireylerin ve örgütlerin faaliyetlerini belirli bir amaca giden yola kanalize eden gücü ifade eder. Doğal olarak, bu teori, Genel Birliğe bağlı tüm bireyler ve örgütler tarafından ortaklaşa paylaşılmalıdır. Genel Birliğin tüm faaliyeti, gerek genel gerekse ayrıntılı olarak, birlik tarafından geliştirilmiş teorik ilkelerle tam bir uyum içinde olmalıdır.

2. Taktik Birlik ya da Kolektif Eylem Yöntemi

Aynı şekilde, Birlik içindeki ayrı birey ve grupların başvurdukları taktik yöntemler aynı olmalıdır; yani, hem birbirleriyle, hem de Birliğin genel teori ve taktiği ile uygunluk içinde bulunmalıdır.

Hareket içinde ortak bir taktik hattın olması, örgütün ve bütün hareketin varlığı açısından belirleyici bir öneme sahiptir: Bu, birbirine karşıt çeşitli taktiklerin yıkıcı etkilerini ortadan kaldırır, hareketin tüm güçlerini bir merkezde yoğunlaştırır, onları kararlaştırılmış bir hedefe giden aynı doğrultuya yöneltir.

3. Kolektif Sorumluluk

Herkesin kendi kişisel sorumluluğuna göre hareket etmesi pratiği, anarşist hareketin saflarında kesinlikle kınanmalı ve reddedilmelidir. Toplumsal ve siyasal devrimci yaşam alanları, her şeyden önce, doğası gereği son derece kolektif bir niteliğe sahiptir. Bu alanlardaki toplumsal devrimci faaliyet, tek tek militanların kişisel sorumluluğu ilkesine dayandırılamaz.

Genel anarşist hareketin yürütme organı, Anarşist Birlik, sorumsuz bireyciliğe karşı kesin bir tavır alarak, kendi saflarına kolektif sorumluluk ilkesini aşılar: Birlik her üyenin devrimci ve siyasal faaliyetinden sorumlu olacaktır; yine her üye bir bütün olarak Birliğin devrimci ve siyasal faaliyetinden sorumlu olacaktır.

4. Federalizm

Anarşizm, gerek yığınların toplumsal yaşamı ve gerekse kendi siyasal eylemi alanında her zaman merkezi örgütü yadsımıştır. Merkezi sistem, her bireyin eleştirel duyarlığının, inisiyatif ve bağımsızlığının azaltılmasına, yığınların 'merkez'e körü körüne itaat etmesine dayanır. Bu sistemin doğal ve kaçınıl-

maz sonuçları, toplumsal yaşamın ve örgüt yaşamının köleleşmesi ve mekanikleşmesidir.

Anarşizm, her zaman, merkezciliğe karşı, bireylerin ve örgütlerin bağımsızlığını ve insiyatifini ortak davaya hizmetle uyumlu hale getiren federalizm ilkesini savunmuştur.

Her bireyin bağımsızlığı ve ileri düzeyde haklara sahip olmasi fikri ile toplumsal gereksinimlere ve zorunluluklara hizmeti birbirine uyumlu kılan federalizm, her bireyin yeteneklerinin sağlıklı bir şekilde cisimleşmesine olanak sağlar.

Fakat, federalist ilke, anarşist saflarda sık sık tahrifata uğratılmıştır: Sık, çok sık olarak, her şeyden önce bireyin kendi 'ego'sunu örgütsel görevlere ilişkin yükümlülüklerden bağışık olarak ifade etme hakkı olarak yorumlanmıştır.

Bu yanlış yorum, geçmişte hareketimizi örgütsüzleştirmiştir. Buna kararlı ve uzlaşmaz bir şekilde son vermenin zamanı gelmiştir.

Federasyon, bireylerin ve örgütlerin ortak bir amaç doğrultusunda kolektif çalışma yürütmeye yönelik özgür anlaşmasına işaret eder.

Ne var ki, böyle bir anlaşma ve buna dayanan federal birlik, mutlak koşul olarak, anlaşmanın katılımcılarının üstlenmiş oldukları görevleri tam olarak yerine getirmeleri ve ortak kararlara uymaları halinde bir kurmaca ya da yanılsama olmaktan çıkıp

bir gerçeklik kazanır. Toplumsal bir projede, projenin üzerine dayandığı federal temel ne kadar geniş olursa olsun, alınan kararlar yaşama geçirilmedikçe, karar alma eyleminin anlamından söz edilemez. Bu, işçilere ve onların toplumsal devrimine ilişkin olarak sorumluluk üstlenmiş bir anarşist örgüt için daha da kabul edilmez bir durumdur. Dolayısıyla, federalist türden anarşist örgüt, her üyenin bağımsızlığını, özgür düşüncesini, bireysel özgürlük ve insiyatifini kabul ederken, her üyenin kararlaştırılmış örgütsel görevler üstlenmesini ve ortak kararların uygulanmasını talep eder.

Federalist ilke, ancak bu koşulla yaşam kazanır ve anarşist örgüt doğru biçimde işlev görerek kendisini saptanmış hedefe doğru harekete geçirir.

Anarşistler Genel Birliği fikri, koordinasyon ve anarşist hareketin tüm güçlerinin uyumu sorununu gündeme getirir.

Birliğe bağlı her örgüt, ortak organizmanın yaşamsal bir hücresini temsil eder. Her hücre, örgütün siyasal ve teknik çalışmasına rehberlik eden ve ona işlerlik kazandıran kendi sekreteryasına sahip olmalıdır.

Birliğe bağlı tüm örgütlerin faaliyetlerinin koordinasyonu düşüncesinden hareketle, özel bir organ yaratılacaktır: Birlik Yürütme Komitesi. Bu komite, şu işlevlerin görülmesinden sorumlu olacaktır: Birlik

tarafından alınmış kararların uygulanması; tek tek örgütlerin Birliğin teorik görüşleri ve genel taktik hattı ile uygunluk içindeki faaliyetlerinin teorik ve örgütsel uyarlanmasını sağlama; hareketin genel durumuna gözcülük etme; Birlik içindeki tüm örgütler arasında ve diğer örgütlerle işlevsel ve örgütsel bağlar geliştirme.

Yürütme komitesinin yetki, sorumluluk ve pratik görevleri, Birlik kongreleri tarafından kararlaştırılır.

Anarşistler Genel Birliği, somut ve birlikte kararlaştırılmış bir amaca sahiptir. Birlik, toplumsal devrimin başarısı adına, her şeyden önce, işçiler ve köylüler arasındaki en devrimci ve en eleştirel unsurları kendisine çekmeli ve onları kendi bünyesine dahil etmelidir.

Anarşistler Genel Birliği, toplumsal devrim fikrini yüceltip öne çıkaran, sınıflı toplumun ortadan kaldırılmasını arzulayan anti-otoriter bir örgüt olarak, esas olarak şu iki sınıfa eşit ölçüde dayanır: işçiler ve köylüler. Bu iki sınıfın kurtuluşuna eşit ölçüde vurgu yapar.

İşçilerin sendikalarına ve şehirlerdeki devrimci örgütlerine gelince; Anarşistler Genel Birliği, tüm çabasını bunların öncüsü ve teorik rehberi haline gelebilmek için harcamak zorundadır.

Aynı görev, sömürülen köylü yığınları için de geçerlidir. Birlik, devrimci işçi sendikalarıyla aynı rolü

oynayacak devrimci köylülerin ekonomik örgütlerinden kurulu bir ağ, yanısıra, anti-otoriter ilkelere dayanan özgül bir köylü birliği kurmak için çalışır.

Emekçi halk yığınlarından doğan Genel Birlik, bunların yaşamının her görünümüne katılmalı, her fırsatta bunlara örgütlülük, kararlılık ve savaşım ruhu aşılamalıdır. Birlik, emeğin toplumsal devrimindeki görevini, üstlenmiş olduğu teorik ve tarihsel misyonu ancak bu şekilde yerine getirebilir ve onların kurtuluş sürecinin örgütlü öncüsü durumuna gelebilir.

Nestor Makhno, Ida Mett, Piotr Arshinov, Valevsky, Linsky

1926

Anarşist Kütüphane

Dielo Truda Grubu
Liberter Komünistlerin Örgütsel Platformu
1926

01.07.2020 tarihinde
https://www.nestormakhno.info/turkish/ ’den
alındı.

tr.anarchistlibraries.net